

Hoy interesa Voto por correo - Mapa Estados Unidos - Aemet - Trump - Mar Rojo - Benidorm Fest

- Soñar con lluvia - Estación Canfranc - Abrazo

"Occident ha tingut interès en amagar que hi havia milions de musulmans que condemnaven el terrorisme"

L'acadèmica Dolors Bramon. — Cedida per l'editorial Fragmenta

BARCELONA, 22/01/2024 20:48

[EMMA PONS VALLS \(/AUTHOR/EMMA-PONS-VALLS#ANALYTICS-NOTICIA:AUTOR\)](#) [@EMMPONS \(HTTPS://TWITTER.COM/EMMPONS\)](#)

Entrevistem Dolors Bramon (Banyoles, 1943), filòloga, historiadora i una de les majors expertes de Catalunya en l'islam. Plasma la seva trajectòria professional i vital a *Professora d'islam* (Fragmenta Editorial).

Dolors Bramon s'ha dedicat tota la vida a la recerca i a la divulgació, dues facetes de l'acadèmia que no tots els estudiosos combinen i que l'han portat a tenir sempre un peu al carrer. "Els atemptats de les Torres Bessones van ser el meu llançament popular", explica en conversa amb *Públic* sobre com va començar a tenir presència pública en un moment en què van sorgir molts interrogants.

Bramon és doctora en filologia semítica i en història medieval, així com **professora emèrita d'estudis àrabs i islàmics** de la Universitat de Barcelona (UB). La islamòloga, apassionada de la seva feina i de la independència intel·lectual, dilucida **el moment actual d'aquesta religió, què ha implicat l'auge del terrorisme en el seu nom i el paper d'Occident** en tot plegat. "Fa 40 anys que l'islam té una mala fama que no tenia a l'Edat Mitjana, quan era tolerant, mentre que el cristianisme era tremebund".

S'imaginava de jove dedicar-se a l'acadèmia?

No m'imaginava res... Quan era a la universitat, no m'ho imaginava perquè em vaig casar a quart de carrera. I en aquell moment, quan ens casàvem, teníem fills i ens en cuidàvem. Estava relacionada amb l'acadèmia, però no em pensava que m'hi acabés dedicant.

Un cop acabada la carrera treballa per Enciclopèdia Catalana, on contribueix a crear i recuperar conceptes com "Al-Àndalus". Com valora aquesta tasca?

"A la UB no em van facilitar les coses, però me'n vaig sortir"

Vam crear moltes noves veus, sí. Va ser molt important. Els diccionaris i les enciclopèdies parlaven d'Espanya musulmana. Als anys 70 vam decidir que no es podia dir així, perquè no existia Espanya en aquell moment, ni tampoc es podia dir musulmana perquè musulmanes són les persones. Per tant, vam aprovar Al-Àndalus. La Real Academia va trigar fins el 1984.

Passa per València i després Saragossa, i finalment torna a Catalunya i treballa a la Universitat de Barcelona, però l'aparten.

Quan torno, no soc ben rebuda. Ningú em va tractar malament, però els anava molt bé que em quedés a Saragossa. Així quedava un lloc lliure per un o una d'aquí. I la universitat era, encara és, una institució molt endogàmica. És a dir, el catedràtic triava a dit pràcticament qui volia que entrés i qui no. No em van facilitar les coses, però me'n vaig sortir i n'estic molt contenta. Van intentar privar-me l'entrada i no ho van aconseguir.

Va acabar la carrera embarassada, però casar-se jove no li va impedir tenir carrera professional. Va haver de lluitar?

No era gens habitual. Acabo la carrera, neix la criatura al setembre i em truquen ja de l'Enciclopèdia. Començo a treballar de tardes, la meva sogra es quedava la criatura. Treballàvem quatre, cinc hores. Vaig tenir la sort que tenia una sogra que li agradava que les dones treballessin. La seva filla treballava, l'altra jove era bibliotecària i també treballava. Si li hagués demanat permís per anar al cinema, s'hauria enfadat, però me n'anava a treballar. Amb això vaig tenir sort. A casa meva, pensaven igual.

Al llibre també parla de la seva relació amb Ernest Lluch.

"Vaig contribuir molt a l'ascensió política [d'Ernest Lluch]"

Va ser un matrimoni de gairebé 20 anys. Un dia em va plantar i em vaig haver d'espavilar... Em vaig tornar a casar, ara soc viuda. Quan et planten et quedes molt fumut. Però vaig tenir la sort que em van cridar de seguida, acabava de llegir la tesi i em van dir que podia anar a Saragossa [a la Universitat]. I naturalment m'hi vaig agafar com un clau ardent.

Què va suposar estar al costat d'una figura així en aquell moment?

El vaig ajudar molt. Per això sé d'economia, perquè li passava a net els articles. Sobretot li corregia l'estil. Ell era un pensador i una figura important, però la lletra, la pluma, no la feia anar massa bé... Vaig contribuir molt a la seva ascensió política. Això m'ho han reconegut els amics comuns.

Com va viure la Transició?

"No seria capaç de l'obediència de partit, el meu cap pensa pel seu compte"

Em va interessar molt, però jo no he sigut mai política, no he sigut mai de cap partit. Naturalment he sigut sempre d'esquerreres, he sigut sempre republicana. Però no seria capaç de l'obediència de partit. El meu cap pensa pel seu compte, soc així. Fa anys que em demanen anar a llistes, mai he dit que sí. No és la meva feina.

Canviant de tema, com va virar la seva vida arran dels atemptats de les Torres Bessones?

Va ser el meu llançament popular. Jo a la universitat ja tenia bona fama, els alumnes m'estimaven, tot bé. Però a l'esfera pública van ser les Torres Bessones. La gent buscava algú que els expliqués què passava. Al meu grup [a la UB] no hi havia massa predisposició a sortir al carrer. Per tant, em van trobar a mi i encara em segueixen trobant a mi. Aquesta nit vaig una hora a la ràdio.

Què vol dir que no hi havia predisposició a sortir al carrer?

"Els atemptats de les Torres Bessones van ser el meu llançament popular"

No són propensos a la divulgació. L'enciclopèdia era això, i per fer-ne

se n'ha de saber molt. Quan un té ganes de xerrar xerra, però has de saber triar què dius. No ho dic per egoisme de dir, jo trio, no, jo no fingeixo mai. M'enorgulleixo d'haver dit sempre el que pensava.

Hi ha interès darrere la creació de la dicotomia Occident-Islam?

S'ha de saber explicar que hi ha moltíssims catalans, espanyols i francesos, que són musulmans d'origen o que s'han fet musulmans. El que està molt estudiat és que la religió que més creix al món és l'islam. Als Estats Units i a l'Àfrica subsahariana és on creixia més l'islam, ja abans de l'11-S, i també després.

Això què vol dir?

"Terrorisme i catòlic o islàmic no poden anar junts"

És una cosa positiva, perquè vol dir que les persones saben distingir què és islam i què és terrorisme. Uns que es deien musulmans van fer un acte terrorista execrable, però hi ha persones musulmanes estupendes com tu o com jo. Això és una cosa que s'ha de predicar molt. Ara que sembla que donaran la gestió de la immigració a Catalunya, s'ha d'explicar molt bé que immigrant no vol dir musulmà, i musulmà no vol dir terrorista. És una persona com una altra que ve aquí, en principi, a guanyar-se la vida.

Què respon als postulats d'extrema dreta que insisteixen a vincular migració amb delinqüència?

Que venen alguns [musulmans] a fer merder i a matar, també és veritat. Com hi ha hagut txetxens i com hi ha hagut ETA, per exemple. Com comprendràs, jo estic sensibilitzada per ETA. Però ETA, que va néixer a redós de diverses esglésies del País Basc, no li vam dir mai terrorisme catòlic. I, en canvi, ara estem tips de sentir i de llegir terrorisme islàmic. No pot ser. Terrorisme i catòlic o islàmic no poden

anar junts, perquè si ets musulmà creus en Déu i diu que t'ho prohibeix. I si ets catòlic, el mateix. Malgrat que veiem exemples absolutament contradictoris, com Hamàs, que es diuen musulmans i són un grup terrorista clar.

Què hi ha darrere aquest creixement de musulmans al món que comentava abans?

"ETA va néixer a redós de diverses esglésies del País Basc i mai li vam dir terrorisme catòlic"

L'islam és una religió que no té dogmes. És a dir, no t'has d'empassar rodes de molí. Per exemple, si aquesta copa tingués vi i jo fos determinat home, fent una oració ho convertiria en sang de Crist... Això costa de creure, a mi almenys em costa. En canvi a l'islam, no t'has de creure coses increïbles. També té errors, no estic fent propaganda, però és més fàcil admetre l'Islam. Admetre que hi ha un sol Déu, que no un sol Déu, tres persones, pare i mare de Déu. Quin merder! L'islam és més senzill, que no vol dir més fàcil.

Es veu ara diferent l'islam que fa uns anys?

I tant, ara fa trenta, quaranta anys, que l'islam té una mala fama que no tenia a l'Edat Mitjana. Era tolerant, mentre que llavors el cristianisme, el catolicisme era tremebund. S'han girat una mica les tornes. I ara uns i altres, vull dir cristians i musulmans, van cap a la dreta. I políticament es va cap a la dreta. Més aviat tenim mal futur.

Parla sobre la diferència entre integrisme, fonamentalisme i islamisme. Per què aposta per l'últim per parlar de terrorisme?

La terminologia no és innocent. Si jo dic mahometà, t'estic ensenyant una cosa falsa. A veure, els cristians es diuen cristians perquè segueixen Crist, que és Déu, però els musulmans no segueixen

Mahoma. És un simple profeta. Per tant, estem barrejant dos entitats que no tenen res a veure. Jesús, per l'Islam, és tan important com Mahoma, pràcticament...

I pel que fa al concepte "islamisme"...

En el moment de les Torres Bessones és quan els mitjans es posen a parlar d'islam, sense saber-ne, cosa que no critico. Perquè la seva feina no havia sigut mai aquesta. Aleshores van optar per parlar d'integrisme o de fonamentalisme, i això és injust, perquè jo crec que cada creença ha de tenir el seu propi vocabulari.

Què vol dir?

"L'islam té ara una mala fama que no tenia a l'Edat Mitjana"

L'integrisme és un moviment que surt del Vaticà, del Concili Vaticà Segon, d'una sèrie de cardenals que no volen que es facin les misses amb llengües vulgars ni que es faci la missa de cara al públic, sinó que volen conservar un cert misteri. I el fonamentalisme era una cosa anterior que havia sortit a començaments del segle XIX a Estats Units d'Amèrica i era del món protestant, una sèrie de doctrina que defensava que els textos sagrats no s'equivocaven. Hi ha set estats dels EUA que a l'assignatura de Ciències Naturals expliquen la creació.

Llavors, islamisme no és exactament la paraula adequada, però és la que vam trobar. Això ho vam decidir amb un catedràtic d'Alacant, molt savi, el professor [Mikel de] Epalza. Vam proposar-nos trobar la paraula. En àrab es deia islam polític, és a dir, un islam que obeïa a unes raons polítiques i normalment eren "anti-qui fos". Costa molt parlar bé, costa molt entendre-ho tot i costa molt que t'ho expliquin bé.

En aquest 20 anys s'ha degradat la situació de l'Orient Mitjà

En aquests 20 anys, s'ha degradat la situació de l'Orient Mitjà.

Ara hi ha una escalada molt dura de violència a Gaza.

Tot això parteix a part de les Torres Bessones, que és un cataclisme. Es produeix un fet: molts i molts i molts musulmans ho van criticar, ho van condemnar, però la premsa occidental ho va ignorar. La primera vegada que la premsa occidental recull que hi ha un imam, l'imam de París, que critica un atemptat va ser l'atemptat de Charlie Hebdo, el 2015. Occident ha tingut interès en oblidar, amagar, que hi havia moltíssims milions de musulmans que ho condemnaven. I per això es parlava d'Orient-Occident. És que hi ha musulmans tan occidentals com jo, o com tu, perquè han nascut al Passeig de Gràcia o al carrer Major.

Quins altres factors han impactat en la situació actual a l'Orient Mitjà?

"Després de les Primaveres Àrabs hi ha una sensació de pena, de tristor i de fracàs per part dels musulmans"

Després ve una reacció de les mal anomenades Primaveres Àrabs. Per què dic mal anomenades? Perquè van fracassar. No per culpa seva, sinó perquè Occident hi va ajudar, *sotto voce*. Després d'una primavera ve un estiu florit i preciós, i en canvi en va sortir una gelor total. Per tant va ser gairebé un pas enrere. I això costa molt de remuntar-ho. Hi ha una sensació de pena, de tristor, de fracàs per part dels musulmans que havien sigut amos del món al segle XV, al segle XIV, i que ara no ho són.

És possible la pau als territoris de Palestina i Israel?

Ho veig molt i molt i molt difícil, malgrat que ho desitjo molt. Però a veure, Israel diuen que és una democràcia, jo en dubto, clarament em dubto. Gaza té un problema greu, que és que té un grup terrorista a dintre i que és qui mana. Naturalment, Israel s'ha equivocat molt. I qui diu Israel. no: s'ha equivocat el món. Ouan es parlava de partició.

amb els acords Sykes-Picot, era factible que hi hagués dos estats. Ara és impossible, amb els colons... Ara això no hi ha qui ho arregli.

És una qüestió de religió?

"El món s'ha equivocat amb Israel"

No. La religió es posa d'excusa quan convé. Si hi ha gent que mata per religió, vol dir que no se la prenen seriosament. En realitat és una qüestió territorial, i de govern, i de petroli, i ara d'aigua... Juguen molts factors i la religió serveix d'excusa.

Espanya i Catalunya deuen molta història a l'islam. S'ha volgut oblidar?

"Si hi ha gent que mata per religió, vol dir que no se la prenen seriosament"

Totalment... Hi va haver gent a Barcelona que van néixer quan manava un musulmà i van morir que encara ho feia. Barcelona va ser islàmica del 713 al 801, per tant, més de 80 anys. El 801 és quan els francs entren a Barcelona. Per tant, hi va haver generació sencera, i dues i tres. Girona, menys. Però Tortosa i Lleida van ser més temps islàmiques que Saragossa. I nosaltres tenim tendència a pensar que de l'Ebre cap avall tots són moros: tots no. Són estereotips. Al segle XV, XIV, hi va haver grans deportacions de gent que vivia a Andalusia cap a les Castelles, sobretot a la Castella Vella. Per tant, si es fan anàlisis sanguinis, no surten els números i per això no es publiquen. La població s'ha barrejat molt, i ara no cal dir-ho, ara hi ha barreja tot arreu.

Creu que tot aquest desconeixement del passat, crea o abona la confrontació?

Sí, l'abona i hi ha interessos en seguir-la abonant. La gent no ens

portem bé amb "els altres". Mira, els monoteismes tenen un defecte tots. I és que en un moment donat, tothom creu que la seva idea de Déu és la de veritat. I la de l'altre, no. I per tant no els convencerà mai.

¿Te ha resultado interesante esta noticia?